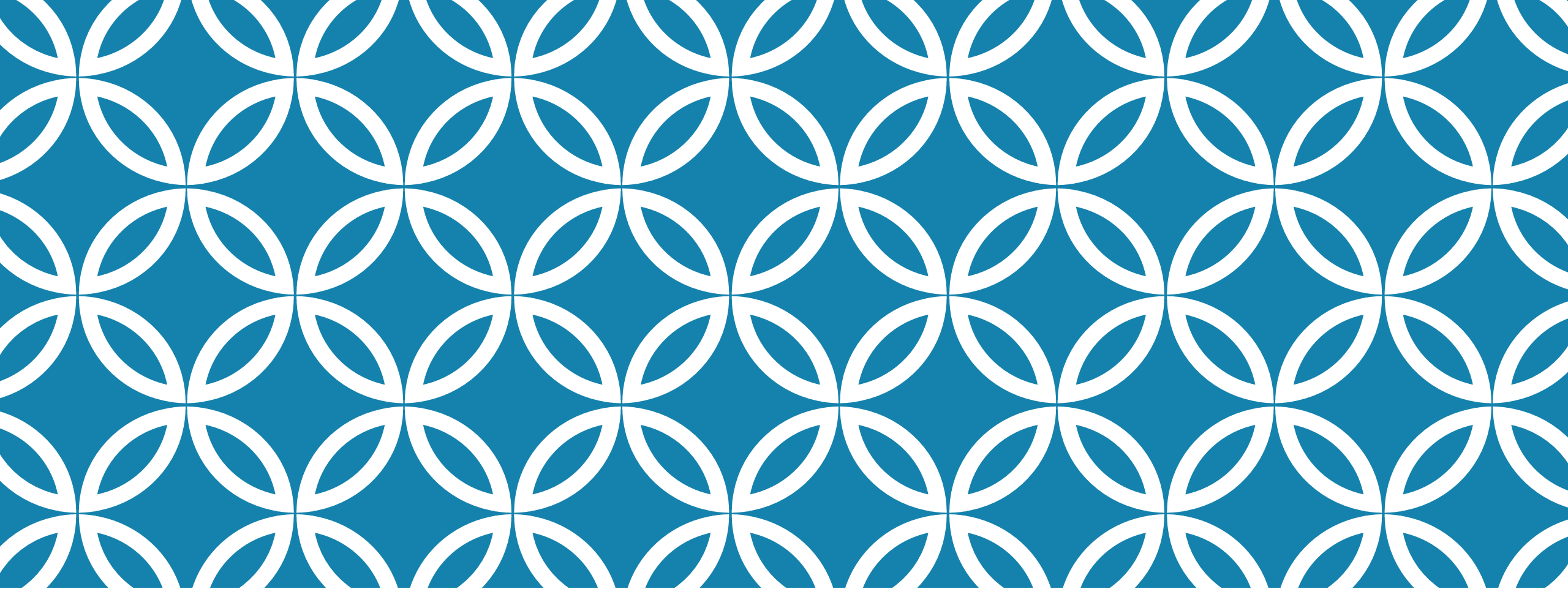

TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES I SOCIALS A ESPANYA I CATALUNYA (1870 – 1930)

CAPÍTOL I – NÉIXER I MORIR A L'ESPANYA D'INICIS DEL SEGLE XX

HISTÒRIA

Portald'Història

COM VA EVOLUCIONAR LA POBLACIÓ A ESPANYA?

EVOLUCIÓ DE LA DEMOGRAFIA ESPANYOLA I CATALANA 1870 – 1930

Augment moderat però constant de la població espanyola i catalana, i també del pes de la població catalana en relació al conjunt de l'Estat.

	ESPANYA	CATALUNYA	C % E
1877	16.622.150	1.752.000	10,54
1887	17.549.600	1.843.500	10,50
1900	18.616.600	1.966.400	10,56
1910	19.990.700	2.085.000	10,43
1920	21.388.550	2.344.700	10,96
1930	23.677.000	2.791.300	11,79

Augment més lent i menys intens en relació al comportament de la població dels principals Estats de l'Europa occidental.

Habitants, i relació entre població catalana (C), i espanyola (E) en %.

CAP A UN MODEL DEMOGRÀFIC “MODERN”

Millora progressiva de les **condicions de vida de la població** espanyola per diversos factors (alimentació, higiene, accés a sistemes d'atenció sanitària, millors condicions laborals ...)

Va produir un **creixement vegetatiu lent però sostingut** a Espanya en aquest període

Importants progressos en la **prevenció i control de malalties infeccioses i epidèmies**.

Millores en les xarxes urbanes de **clavegueram**, a **l'aigua potable**, i als **serveis mèdics i sanitaris** (sobre tot a les ciutats).

Disminució dels **episodis d'escassetat alimentària**, sobretot degut a la millora de les xarxes comercials de distribució.

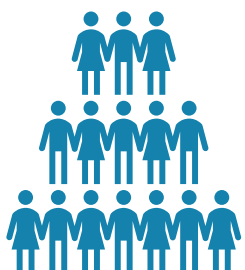
Aparició i extensió de les primeres **mesures de seguretat en el treball** i de prevenció de riscos

UN CREIXEMENT LENT PERÒ SOSTINGUT ...

Portald'Història

CREIXEMENT VEGETATIU NATURAL LENT I SOSTINGUT

Important descens de
l'índex de mortalitat (en
gairebé un terç)

Manteniment, i després
lenta disminució, de
l'índex de natalitat.

Millora progressiva de
l'esperança de vida

Disminució especialment
notable en les **mortalitats
de tipus extraordinari**
(fams, epidèmies ...), i
sobretot en la **mortalitat
infantil**.

El saldo demogràfic a Espanya fou
clarament **positiu** malgrat la sortida
d'immigrants, si bé fou **més lent** que
en el conjunt d'Europa i **molt irregular**
en el territori.

CANVIS DEMOGRÀFICS A CATALUNYA

Portald'Història

CANVIS DEMOGRÀFICS A CATALUNYA

Els canvis demogràfics foren **més ràpids i intensos** a Catalunya que a la resta d'Espanya.

El creixement demogràfic fou més notable tant per l'**augment vegetatiu** com pel **saldo migratori positiu**.

A Catalunya es va produir una **major disminució en l'índex de mortalitat**, que es va situar l'any 1930 al voltant del **15.5x1000**, similar a la mitjana de l'Europa occidental.

Plaça de Catalunya de Barcelona l'any 1912

CAP A UNA SOCIETAT MÉS URBANA

A la primera dècada del S.XX, 2/3 de la població espanyola vivia en nuclis urbans de menys de 20.000 habitants, i **1/3 en nuclis rurals de menys de 5.000 hab.**

Es van produir **moviments emigratoris** (fenomen “d’expulsió” per la manca d’oportunitats laborals) des de **Galícia, Aragó, centre peninsular, Extremadura i Andalusia ...)**

Les regions industrialitzades, com **Catalunya** i el **País Basc**, determinades zones de València, Astúries o Andalusia, i la ciutat de **Madrid**, van actuar com a **pols d’atracció d’immigració**.

Gran **augment poblacional de les capitals més importants**: Madrid i Barcelona van superar el milió d’habitants el 1930.

Arribada massiva d’immigrants procedents d’altres regions empobrides d’Espanya (inici del fenomen de despoblament).

	BCN	MAD
1900	544.137	540.109
1920	721.869	728.937
1930	1.005.565	863.958

Font: **INE**

ELS GRANS MOVIMENTS MIGRATORIS D'ESPANYA

IMPORTANT AUGMENT DELS MOVIMENTS MIGRATORIS INTERNS I EXTERNS A ESPANYA

Increment de la **relació negativa**
entre creixement demogràfic i
oportunitats laborals.

Aquest fenomen va disparar
naturalment l'**emigració des de
les regions més deprimides a la
recerca de noves oportunitats
laborals i de vida.**

de proximitat

de les poblacions rurals a les
ciutats més properes

interior d'Espanya

de les regions agràries deprimides
econòmicament als nuclis
industrials i a les grans ciutats.

internacional

Sobretot a l'Amèrica Llatina
(Argentina, Veneçuela, Mèxic ...)

ELS GRANS MOVIMENTS MIGRATORIS D'ESPANYA

IMPACTE DEL FENOMEN MIGRATORI SOBRE EL MODEL SOCIODEMOGRÀFIC ESPANYOL

Redistribució territorial de la població espanyola (des de les regions agrícoles de l'interior cap a Madrid i les regions industrialitzades de la costa).

Augment de la proporció de població immigrant a les grans ciutats i a les seves àrees metropolitanes (Madrid, Barcelona, Bilbao, València ...)

Fort impacte de les emigracions a ultramar, sobretot entre els anys 1880 i 1914 (en grans vaixells transatlàntics).

Inici del fenomen del **despoblament rural** i dels grans desequilibris entre els territoris.

Extensió dels **poblaments precaris** a l'extraradi de les ciutats, amb manca de serveis essencials.

Emigrants espanyols arribant al port de La Habana (1910)

Portald'Història

